

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ 5 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1936

ΙΔΡΥΤΗΣ: ΚΩΣΤΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΘΕΜ. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΒΟΥΛΗΣ 1 (Β' ΟΡΟΦΟΣ)

Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

ΤΟ ΣΩΜΑ ΜΟΥ ΕΙΝ' ΑΥΤΟ

Και νά! Τό σώμα μου είν' αυτό κι' ή παρουσία τουτ' ή δική μου: ή λευτεριά κι' ή φυλακή μου. Σκλάβος και πνέμα άμολυτό, γελά, πονά, αγαπά και κλαίω — με τούς άνέμους κάτι λέω και με τίς θάλασσες μιλάω. Και τό ποιός είμαι άνατρωμάζω, μέσ' στόν καθρέφτη σάν κιντάζω τό μάτι αυτό μου τό τρελλό.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΣΗΜΗΡΙΩΤΗΣ

ΧΙΛΙΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ο έκδοτικός στίχος 'Ελευθερουδάκη γιόρτασε προχτές την έκδοσι του χιλιοστού βιβλίου του. Χίλια βιβλία! Για σκεφθίτε! Χίλιοι κίνδυνοι, χίλιοι μόχθοι, χίλιες πικρίες — χίλια κατορθώματα. Τό γεγονός είναι σχεδόν... άνθελληνικό. Η πίστις, ή επιμονή, ή συνέχεια δέν είναι άρετές του έλληνικού χαρακτήρα. Ο 'Ελευθερουδάκης τις είχε και τις έθεσε στην υπηρεσία της διανοήσεως. 'Ιδού ο άθλος του: ένας άθλος όχι έμπορικός, αλλά κυρίως ψυχικός και πνευματικός. Τά «Νεοελληνικά Γράμματα», που και αυτά είναι δημιούργημα του, αίσθάνονται μία συγκινημένη υπερηφάνεια.

Ο ΤΡΕΛΛΟΣ ΤΟΥ ΕΣΚΙΡΟΛ

Γίν πικρόχολη κραυγή των λογίων μας ότι «δέν υπάρχει κριτική στην 'Ελλάδα» την έχετε άκούσει και ξανακούσει. Άκούστε τώρα και την... κλινική διαπίστωση του κριτικού: «Η κριτική — γράφει ο κ. 'Αριστος Καμπάνης στη μόλις περατωθείσα «Ιστορία της Νέας 'Ελληνικής Κριτικής» — είναι δουλειά, δουλειά συχνά άνιερή και που πολλές φορές γίνεται εις βάρος του έαυτού σου, της αυτοκαλλιέργειας σου. Τό μίσος των άδικημένων ή των άποτυχημένων, ή έχθρα των έγωμωνών λογίων, που μοιάζουν τόν τρελλό του ψυχιάτρου 'Εσκιρδλ — τόν τρελλό που νόμιζε πως είνε τό πρώτο πρόσωπο της 'Αγίας Τριάδας και περίμενε τη λατρεία, όχι την κοιτική: 'Ιδού ή συνθησιμένη πληρωμή του κριτικού. Στο τέλος άποθησαυρίζει ένα σασκί γράμματά με βρισιές, ειρωνείες, διαμαρτυρίες. Και τώρα τί λέτε; Μεταξύ... τρελλών και ψυχιάτρου δέν είνε φυσικώτερο νά έχη δικηο ο ψυχίατρος;

Η ΜΟΙΡΑΙΑ ΓΥΝΑΙΚΑ

Σέ κάποιο φιλολογικό σαλόνι, ένώ ο σεβαστός και γλυκύτατος ποιητής των «'Ανοιχτών Μυστικών» — ο 'Αλέκος Φωτιάδης — άπαγγέλλει στίχους του, ένας από τούς άραιότερους παλμούς του άποκτά γιά την εποχή μας έντελώς νέα σημασία. Είνε ο στίχος που λέει:

«... Και παίζεις με τό θάνατο και με τό ριζικό...»

Χρόνια προτού τό Χόλλυγουντ λανσάρει ανά τον κόσμο τόν τύπο της μοιραίας γυναίκας ο Σμιρνάϊς τραγουδιστής την είχε, καθώς βλέπετε, ψυχογραφησί με τόσο προφητική επιγραμματικότητα.

«ΟΝΕΙΡΩΝ ΗΣΚΙΟΙ»

Τό άραιο ποίημα του κ. 'Αγγέλου Σημηριώτη που δημοσιεύουμε παραπάνω τό πήραμε από τη μόλις κυκλοφορήσασα συλλογή του «'Ονειρων ήσκιοι». Είναι, καθώς βλέπετε, ...πιραντελλικάτα. Δέν είναι όλα έτσι. Υπάρχουν άλλα λιγώτερο μεταφυσικά, όπου ή καρδιά άνακτά τά χαρούμενα δικαιώματά της. 'Ιδού ένα:

(Συνέχεια στη 2α σελίδα)

ΠΩΛ ΜΠΟΥΡΖΕ

ΑΡΘΡΟΝ ΤΟΥ κ. ΚΩΣΤΑ ΟΥΡΑΝΗ

ΘΑΝΑΤΟΣ ενός συγγραφέως είναι κάποτε γιά τό έργο του μία άφετηρία. Τό έργο, άποσπασμένο από τη γήινη προσωπικότητα του συγγρα-

φών, άναλαμβάνει γιά λογαριασμό του, όμοιο ως πρὸς αὐτό με τά «Κά» των αρχαίων Αιγυπτίων, ένα μακρύ και περιπετειώδες ταξίδι γιά τόν οὐρανό της 'Υστεροφημίας όπου, άν φτά-

ναι, πῆ κανείς ότι ο Πῶλ Μπουρζέ, ως συγγραφέας, ήταν πεθαμένος όταν έπῆλθε ο θάνατός του...

Στήν απόλυτη αὐτή άδιαφορία στην οποία είχε περιπέσει μεταπολεμικῶς τό έργο του Μπουρζέ δέν υπάρχει καμμία άδικία. Ο Πῶλ Μπουρζέ, που είχε ξεκινήσει γιά μεγάλος συγγραφέας, είχε, κατά τό ξεκίνημά του, μεγάλη πραγματικῶς πνευματικά έφόδια, δάσκαλό του τόν αὐστη-

ρό Ταιν και τη φίλ οδοξία νά συνενώση — και νά ξεπεράση — στό έργο του τόν Μπαλζάκ και τόν Στένταλ, έστερείτο του κυριώτερου πράγματος που κάνει τόν μεγάλον συγγραφέα: έστερείτο, άπλούστατα, μεγαλοφυΐας. Είναι ο τύπος του ψευτομεγάλου, του faux grand homme, όπως λέ-

νε ο Παλλοί. Τό έργο του μπορεί νά παρομοιασθῇ με τούς αλτήρες εκείνους που σηκώνουν — επίπονα — οι κλάουν στά ξαίρκα, τούς αλτήρες που μιλιάζουν νάναι καμωμένοι τουλάχιστον από ένα τόν πενήντα οκάδες σίδερο κι' οι όποιοι, στην πραγματικότητα, είναι...

... από καουτσούκ. Είναι ένα έργο γεμάτο από σοβαρώτατες προθέσεις κι' από μετριώτατα άποτελέσματα.

Υπῆρξε, τό ένα μετά τό άλλο, δύο πράγματα: ψυχολόγος μυθιστοριογράφος και μοραλιστής. Στην πρώτη περίπτωση κάνει την άγνώστην ενόχληση του χειρουργού που βά-ζει την άσπρη του μπλούζα, τά πέτσινα γάντια του, που περιτοιχίζεται από νοσοκόμους, που παρατάσει πλήθος εργαλεία κι' ό όποιος, άργά, έπίσημα, προσεχτικά σκύβει πάνω από τόν άρρωστό του γιά νά του άφαιρέση τί: ένα άγκάθι! 'Όταν πάλι έκανε την έρευνά του γιά τις «ηθικές άρρώστιες της Γαλλίας» κι' έπρότεινε στά διδασκικά του μυθιστορήματα — τόν Disciple, την Etape — ως φάρμακα την επιστροφή στη μοναρχία και τόν καθολικισμό, είχε πάντα τό ύφος ενός άνθρώπου που βαρύνουν τούς ώμους του άνυπολόγιστες ελθύνες, — ως εάν ή Γαλλία όλόκληρη νά ήταν κρεμασμένη άπ' αυτόν και νά περίμενε τη συνταγή που θά της έδινε γιά νά

ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

της 'Ακαδημίας 'Αθηνών

'Ετσι είναι ο κόσμος

(Θεατρικό έργο)

ΧΑΚΩΝ ΣΤΑΓΚΕΡΟΥΠ:

'Η σύγχρονος δανική φιλο-

λογία.

(Μελέτη)

ΧΡ. ΚΑΡΟΥΖΟΥ:

Βασικά ζητήματα της ιστορίας

της τέχνης

Φ. ΣΤΡΟΒΕΚΙ:

Οι φοιτηται ανά τούς αιώνες

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΛΑΛΛΟΥΝΗ:

'Ερμαν Φουερτβέγκελ

ΑΛΚΗ ΘΡΥΛΟΥ:

'Η κριτική του διβλίου

ΓΙΑΝΝΗ ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗ:

Κινδυνεύουν οι ιστορικοί μας

θησαυροί.

ΔΗ. ΞΘ. ΒΟΥΤΥΡΑ:

Τρικυμίες

(Μυθιστόρημα — συνέχεια)

ΑΝΤΙΟΧΟΥ ΚΥΠΡΟΛΕΟΝΤΟΣ:

'Η πρόικα της Μαριάννας

(Κυπριατική νουβέλλα — συνέχεια)

τρέξη νά την έκτελέση... 'Ός ψυχολόγος μυθιστοριογράφος έφιλοδόγησε νά γίνη ο μεγάλος έξερ! Κι' όταν πλέον...

θιστορήν ή ικανοποιεί και έρεθίζει χές, ψυχή. Κάνει κατηφή και άπ- κρούσει τόν άνδρα. Κάνει άσπρους και άνδρας έχει άσπρους ψυχών.

Τό άνθρώπινο υλικό που χρησιμοποίησε γιά αυτόν τόν σκοπό είναι άποκλειστικῶς κόμησες και μαρκήσιοι τού άριστοκρατικού προαστείου τού 'Αγίου Γερμανού, — τού καθολικού, τού μοναρχικού και τού συντηρητικού — στό ό-

ποίο είχε εισχωρήσει από νέος, τό όποιο τόν είχε έγκολπωθεί και τών ιδεών τού όποιου έγινε, ως μοραλιστής, ο υποστηρικτής και εκπρόσωπος. Οι κριτικοί της «άριστερας» τόν κατηγορήσαν γιά

αὐτό ως σόμπ. «Ο κ. Μπουρζέ, γράφει ο Λανσόν στην 'Ιστορία του της Γαλλικής Φιλολογίας, έγινε ο ζωγράφος της high life: είναι ή άποκρουστική πλευρά

του ταλέντου του». Η μωφή αὐτή είναι άδική. Ο Μπουρζέ, ως συγγραφέας δέν είναι ένας parvenu, όπως π. χ. ένας Ντεκομ- ρά, ο όποιος κάνει στά έργα του αστάρεσκη έπίδειξη μεγα-

λων κοινωνικῶν σχέσεων. 'Ότι χαρακτηρίσαν σνομπισμό του, είναι κάτι άλλο, — πολύ χειρότερο: είναι ή κατάφωρη έκδήλωση της άποτυχίας του ως ψυχολόγου

συγγραφέως, της άδυναμίας του όπως πραγματοποιήση ό,τι φιλοδόχησε και προσπάθησε, — ν' άνολήση, δηλαδή, την καθολική

άνθρωπινη ψυχή και νά φωτίση τις βαθιές και σκοτεινές πτυχές της. Παρεξηγήθηκε ως σόμπ γιατί ή ανάλυσή του δέν μπόρε- σε ποτέ νά ξεπεράση τό στρώμα

των ψυχικῶν κινήσεων τού κοινωνίου άνθρώπου και νά φτάση έως τό άνθρώπινο ύποσυνείδητο. Οι ψυχές που εξετάζει με σοβα-

ρότητα, εύσυνειδησία και μόχθο παραμένουν πάντα ψυχές ώρι- σμένων ανθρώπων που άνήκουν σε μία ώριμένη κοινωνική τά- ξη. Είναι ή ψυχή της νεαρής κό-

μησας Δείνα ή ή ψυχή τού με- σόκοπου μαρκησιού Τάδε που ά-

Πῶλ Μπουρζέ

στην έκτίμηση των διανοουμένων και στη σκόνη των βιβλιοθηκών τους». Τόσο πού, αντίστρέφοντας την περίφημη φράση τού κυρίου ντέ Λά Παλινς (όταν βεβαίωνα γιά κάποιον πως ένα τέταρτο της ώρας πρὸ τού θανάτου του ήταν ακόμα ζωντανός), θά μπορούσε

'Από τό σημερινόν τεύχος (8η σελίς) αρχίζει ή δημοσίευσις τού θεατρικού έργου

Η ΣΜΑΡΔ ΚΙ' Η ΜΑΝΝΑ ΤΗΣ
'Η ΕΤΣΙ ΕΙΝΑΙ Ο ΚΟΣΜΟΣ!

του κ.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

της 'Ακαδημίας 'Αθηνών

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Η ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΔΑΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΜΕΛΕΤΗ ΤΟΥ ΔΑΝΟΥ ΚΡΙΤΙΚΟΥ ΧΑΚΩΝ ΣΤΑΓΚΕΡΟΥ

Η βελήκη κανείς να ρίξη μία ματιά στη σύγχρονη Δανική φιλολογία, θα δει μπροστά του έναν εξαιρετικά πολύχρωμο πίνακα. Σήμερα —τος 1935— ζούμε και δρούμε στη Δανική φιλολογία συγγραφείς με την πλέον διαφορετική ικανότητα και σημασία. Προσωπικά τους εξ' γενεών: νεαροί ποιητές που μόλις φέτος έγραψαν στο Πανεπιστήμιο και ηλικιωμένοι άνδρες, που έχρημασαν τη νεανική πείρα τους περί τα 1880 και τον οποίον η πνευματική ιδιοσυμπασία έχει τη σφραγίδα των ήσυχων ευρωπαϊκών έθων ως την καμιά του αιώνα. Ο δρος σύγχρονη Δανική φιλολογία περιλαμβάνει όλες αυτές τις αποχρώσεις της ηλικίας και του ταλέντου. Μια επισκόπηση της λοιπόν δε μπορεί να είναι παρά ένας προσανατολισμός σε μεγάλες γραμμές. Ως σύγχρονη πρέπει να θεωρηθεί ότι έδημιουργήθηκε μεταξύ 1900 και 1935. Αυτό το υλικό θα εξετάσουμε τώρα στο άρθρο μας και μέσα από σκόνη αυτού του υλικού θα παρακολουθήσουμε τις διαφορές πνευματικής κινήσεως. Ο ρυθμός λοιπόν που θα συλλογιστούμε είναι ο ρυθμός του πρώτου τρίτου του 20ού αιώνα.

Ο 20ός αιώνας άρχισε στη Δανία μ' ένα έντελλος δικό του πρόγραμμα και με μια αναπάντεχη στροφή έναντι των πνευματικών καταστάσεων του 19ου αιώνα. Ο 19ος αιώνας έκλεισε στη Δανία, όπως έκλεισε και στις περισσότερες χώρες της Ευρώπης, με κάποιες κοινές φιλολογικές και με μια άσπρη πνευματική διάθεση: «Είπαμε...».

Εναντίον όλων αυτών όμως διαμαρτυρήει ο νέος αιώνας. Η πρώτη πράξη του είναι η υιοθέτηση πίστης προς τη ζωή, η προσπάθεια να μπει στην ζωή όσο το δυνατόν περισσότερο υλικό της ζωής. Αυτό το νέο πιστεύω, με το οποίο ζήτησε έκτακτα η ανθρωπότητα της κοινότητας του περασμένου του 1890, το εξαγγέλλεται πρώτος με ένα πολεμικό πρόγραμμα με «Ι. αιώνας Γένεση». Αλλά η εκπρόσχιση του υλικού της καθημερινής ζωής είναι λιγότερο μια συνειδητή αντίσταση κατ'επιστολή με αντίπαλο εναντίον του ψυχικού πανικού της προηγούμενης γενιάς. Αρχίζει με μία σειρά ήθρογραφών, όπως ο Γιέπερ, Άκσερ, Γιόχαν Σκλάντμποργκ, Μαρία Μπέργκεν, Τόμας Όλεσεν Λαίκεν κλπ.

Συνολικά εξετάζουμε η νέα φιλολογία, η μετά το 1900, είναι ένας έκδηλος νέος και μάλιστα αναπάντεχος διανοητικός ματεριαλισμός. Κατ' αντίθετο όμως προς το νατουριαλισμό του 1870 είναι ένας ματεριαλισμός που χαίρεται τη ζωή. Οι νέοι ποιητές δε θορνούν την απεισιτοκτική της ζωής σε θλίψη, δραιοκαθή μικρά βιβλία. Έρχονται απ' τη γη με άρκετο άερα στα στήθη και με μία προσηγορική εγγύτητα. Δε ζουν πια στη νύχτα του νατουριαλισμού και στο λυκόφως του συμβολισμού. Αναπνέουν τη δανική εργασία μέσα και φρονούν πως αυτό είναι αρκετό για ένα ποιητή και για ένα άνδρα. Ο Ιωάννης Γένεση περιγράφει το δανικό καλοκαίρι και τους δανικούς καιρούς, προσέγει τη φύση της πατρίδας του, και λαϊκά χαρακτηριστικά του Βορρά. Η ουσία της δημοκρατίας του πού πρώτον είναι πέντε χρόνια ήταν πια λιγυγώδης ανατολικά της οδού, π' γερό και δυνατό, ζωντανό και ημιδωδ. Έπλεσε ένα νέο τύπος: τον ένεργητικό άνδρα, που με πλήρη περιφρόνηση απορρίπτει μακριά του κάθε αίσθητική και μπεινεί σφύρι-

ζοντας στα μηχανοστάσια για να παίζει με τις μηχανές ή σκαρφαλώνει στα κατάρτια των πλοίων για να μπορεί να δει μακρύτερα και πέρα από τη φλεγόμενη γη. Ο Ιωάννης Γένεση παρουσιάζει αυτό το νέο Ι. δανικό και το εξοτάνει ποιητικά με την ακτινοβολούσα γλασσική ομορφιά και το ρομάντο λιμενολογικό των πρώτων του βιβλίων. Έπλεσε μια αντρική και οραματική γλώσσα εκεί που πρώτα ήταν γυναικεία και ονειροπλάνη. Υπήρξε μία πηγή δυνάμεων και ο μοτέρ της νέας δανικής φιλολογίας όσο αυτή έπίστευε στο ματεριαλισμό. Αλλά ο Γένεση δε δανείζει μόνον τη γλώσσα της πρόας, παρά έμπιστε στην δανική ποίηση και νέες φόρμες της τέχνης: το αυτομοκατάλητο, περὶ τραγούδι, ιδίως μετά το ταξείδι του στην Αμερική και τη μελέτη του μεγάλου Αμερικανού ποιητή Ουίλιαμ. Έπίσης δεν έιντελώς προσωπικό είδος, το «μυθός, μία φόρμα που αυτός έφευρε και που μπορεί να την προσδιορίσει κανείς ως ένα μύθος δημοσιογραφίας και ένορασε, ένα ζωντανό, νό πιστεύω που εκφράζει την εώτερη και αλληλότερη ουσία της υπαρκτής του.

Η ανανέωση των φιλολογικών φόρμών ή και η ελασγική έντελλος νέων ειδών ποιήσεως είναι απαντώτα φαίνόμενα στη σύγχρονη δανική φιλολογία, η οποία μπορεί σε πολλούς συγγραφείς να σφραγίστηκε έναντι του παλαιού αιώνα, γενικά όμως μένει πιστή στην προχιά από όπου ξεκίνησε ο νατουριαλισμός και η οποία οδηγεί στο μυθολογικό της λεπτομερειακής ψυχολογίας, στην νατουριαλιστική δράση θέσεως ή στο λυρικό των άραων κανονικών στίχων με περιεχόμενο περιούδες έρωτικό ή περιγραφικό. Θα μπορούσε μάλιστα να υποστηριχθεί κανείς ότι ο νέος αιώνας έιντελώς γαυροίσει πολύ πίσω, και το συμβολισμό του 1890 κατευθείαν στο νατουριαλισμό.

Αυτό φανερώνεται καθαρώτατα στην ήθρογραφία, η οποία σιτβάζει το αγροτικό υλικό της, την έπαρξια και τους χωριάτες και τους καλλήλους της σε καθαυτό νατουριαλιστική ροαία. Τα νέα ήθρογραμικά μυθιστορήματα είναι μυθιστορήματα νατουριαλιστικά γραμμένα από τους ίδιους τους γαριότες και γι' αυτό αποπνέουν ένα γερό άρωμα άγρων. Αυτά τα παιδιά της γης ήσαν στην αρχή γεμάτα απ' τη νεοσχημένη έλευθερία τους, απ' τη δουλειά του υπαίθρου κι απ' το κληρονομημένο μίσος εναντίον της γραφειοκρατίας και της άριστοκρατίας. Αλλά όσο ο χωριάτης προκόβει και γίνεται με τον καιρό μία προνομιοσύνη τάξι μέσα στη δανική κοινωνία τόσο έδωαινα αυτό το μίσος και χάνεται ο κοινωνιολογικός χαρακτήρας της φιλολογίας. Το ήθρογραφικό ρομάντισό εξέλειπται από προπαγανδιστικό που ήταν με τον Άσσερ και το Σκλάντμποργκ σε βαθυτοχάστο ψυχολογικό με τη Μαρία Μπέργκεν και το Χάρρου Σάιμπεργκ, στα χέρια του οποίου γίνεται αληθινή τέχνη. Απ' αυτό γλυστράει ένα βήμα, αλλά ένα σβαρό βήμα προς τα κάτω, προς την τελευταία φάσι της ήθρογραφίας: το διασκεδαστικό μυθιστόρημα, όπως λ. χ. του Τόμας Όλεσεν Λαίκεν.

Ένα άλλο είδος ήθρογραφίας με έντελλος διαφορετικό υλικό έδημιούργησε ο Μάρτιν Άντερσεν Νέζε. Αυτός περιέγραψε όχι πλέον χωριάτες αλλά, για πρώτη φορά στη δανική φιλολογία, την εργατική τάξι. Ο Νέζε είναι ένας πρώτης εξείας αλλά κι αυτός νατουριαλιστικός, διασκεδαστικός παραρροαλιστικός συγγραφέας.

Η Ιδεολογική παράταξι εναντίον του 1890 δεν βάσταξε πέρα από τα δέκα πρώτα χρόνια του 20ού αιώνα. Η εξέλιξι που έσημειώθηκε στην ήθρογραφία απ' την προπαγανδία προς την τέχνη κι απ' αυτή τη διασκεδαστική αντιμεταποιητική για κάθε αίσθητική και μπεινεί σφύρι-

ταξύ 1900 και 1918. Οι νέοι συγγραφείς που εμφανίζονται απαγορεύονται αποκλειστικώς με επαγγελματικά προβλήματα. Δεν πολεμούν τίποτε, ενδιαφέρονται μόνον να τελειοποιήσουν τεχνικά τα βιβλία των δύο ιστοριών περισσότερο. Παράδονται εντατικότερα απ' τους προκατόχους των στην ψυχολογική ανάλυση και σφουροκοπούν τη φόρμα με λεπτότερη ακρίβεια. Το Γένεση και τους ήθρογράφους διαδέχεται μία σειρά καθάρως ψυχολογικών και λογοτεχνικών συγγραφέων: Ο Χάραλντ Κίντε, ο Κνιούτ Χόρτε κι ο Γιόχανες Μπυόλντε γράφουν ρομάν, τζα, τέ έποια — ιδίως του «Πεταλού» — φτάνουν σε μία μεγάλη τεχνική δεξιοτήτα αλλά και στο ισχυρότερο πνευματικό περιεχόμενο. Η πνευματική ζωή έγινε δεξιότερη, και διασκεδαστική.

Χάης Χριστιανός Άντερσεν, ο πατέρας της νεώτερης Δανικής φιλολογίας

Στα χρόνια αυτά — απ' την εποχή της υλολογίας πιστεύω προς τη ζωή ως το τέλος του παγκοσμίου πολέμου — άναμε μία μεγάλη Ιδεολογική συζήτηση, αλλά η συζήτηση δεν ήταν άναψη γύρω από συγγραφείς, όσο ένας άνθρωπος που δλο κι άπομνημόνιο από την καθαυτό ήθρογραφία, ο πρώην ήθρογράφος Θόρκιλντ Γράνλουντ κι ένας κριτικός, ο Χάραλντ Νίλσεν. Για τον πρώτο η έννοια της ήθρογραφίας έελιγχεόσε σε μία πανδανική, ένική, οχεδόν μυστικιστική φιλοσοφία εναντίον του έκπνευστος λιμενολογισμού. Ο δεύτερος έκρινε πως η εποχή ήται πολύ σοβάρη για να κάθεται η άσολήγεται με αίσθητικά ζητήματα. Η κριτική του έγινε μία δυνατή, σοφή κι άνοητοκαρδή κραυγή «Προσοχή!» κι ένας άδοξοποιητικός πολεμικός εναντίον της ήθρογραφίας και της άναρχίας. Φαυνομενικά ένας πάλαιος άναμνος άνεμομύλων, πραγματικά όμως μία πράξις που άργότερα, στα 1930, είδε τους καρπούς της σε άρμιαζών.

Στην εξέλιξι της δανικής φιλολογίας από την προπαγανδία στην τέχνη κι απ' την τέχνη στη διασκεδαστική παγκοσμιοποίηση υπήρξε ένα ρήγμα — ένα ρήγμα όμως που κατά τρόπον άλλοστο έλχε συνέπεια όχι την άναρχία αλλά την έπιδοχολογία. Όπ' είχαν μείνει για να εξασφαλισούν τη συνέπεια της ζωής των άποδεχόμενων άσπια. Κι άρχισε μία άδύνηρη πνευματική άποδοχολογία, ένα άναποδοχολογικό όλων των αξιών που η δανική φιλολογία του 20ού αιώνα είχε ως τότε οικοδομήσει. Η πρώτη έντύπωση των ποιητών μιας ουδέτερης χώρας από τον παγκόσμιο πόλεμο υπήρξε έντύπωση φρίκης — άμέσως κατό-

πιν ήρθε το αίσθημα της ευτυχίας για τη μη συμμετοχή τους στη φρίκη αυτή και τέλος μία άπεγνωσμένη προσπάθεια να κλείσουν τα μάτια και να καταφύγουν στο προσωρινό, μικρό, τοπικό τους εδύλλιο. Για τη νέα φιλολογική γενέα που μεγάλωσε σε μία χώρα όπου έφρεσε γύρω και το μέλι, έινδ η άλλη Ευρώπη βασιανίζονταν μέσα στις φλόγες του πολέμου, η ζωή ήταν φυσικό να φανεί σαν ένα γλυκότατο αγαθό, σαν ένα θείο δώρο. Γι' αυτό η γενέα αυτή (1917—1925) έπαυλαμύβανει το χαρομένο «πιστεύω» του Γένεση προς τη ζωή και συγκεντρώνεται πάλι γύρω από τους ήθρογράφους — με τη διαφορά όμως ότι τώρα η κατάφαση της ζωής γίνεται από άσφορσας της ζωής γίνεται από άσφορσας που έχουν τα μάτια τους κλειστά προς κάθε άλλο έκτος από το στεντόνιο παρόν και ότι τώρα ο έντοναμύβος για την έξοισια και ημερινότητα δεν είναι ουσιαστικά παρά μία καταστροφή σ' ένα ελλύλιο που από στιγμή σε στιγμή πορούσε να καταστρέφει. Η ματεριαλιστική κοσμοθεωρία και η άσφα της ζωής, που για τους νέους λογίους της προπολεμικής έποχής ήσαν φυσική και άργανη, γίνανται τώρα ψευτική και φτασιτή. Η ποιήσις δεν είναι πλέον ιασηγύρη, δεν είναι πυροτέχνημα νδουσιαμών για τη ζωή και αλλιτεχνικών κερών και πόθων.

Μετά έπτά χρόνια δλο αυτό το εγγύτο άναμνημόνιο της ματεριαλιστικής κοσμοθεωρίας και έφρεσε. Ο πόλεμος είχε σφραγίσει άδυσωπία κάθε πιστή προς την εδωαιμωστική δύναμη των τεχνικών προόδων. Η νέα φιλολογική γενέα, που είχε κάνει έξολογώτατες καλλιτεχνικές καακτηρίσεις—ιδίως ο Τόμ Κρίστινεν και ο Χάης Χάρτβιγκ Ζέεν—ορσά στη λυρική ποίηση και ο Έ. Μπιαμάλκε στο ρομάντο, ατήνησαν μία άδοπιστία και άπορησμένη γενέα θύμωτος της ζωής. Μόνον όσο απ' τους άηληούς τους είχαν εδός άπορηχί ιαμαρτυρηθεί εναντίον της ψευδοματεριαλιστικής κοσμοθεωρίας, όνουν αυτοί ήσαν σε θέσι να συεχίσουν τη δράσι τους άπάντω στην άρνητική και διαμαρτυρητική δράσι.

Λοστε μπορεί να γκαχητησθεί ως η κυριορχούσα τάξι της γύρω από το 1920 δανικής φιλολογίας, ο λυρικός ποιητής Όττο Κέλντεντ έιντελώς άναμνημόνιο ήθρο από καιρό τα νδθα λογιστική συζήτηση, αλλά η συζήτηση δεν ήταν άναψη γύρω από συγγραφείς, όσο ένας άνθρωπος που δλο κι άπομνημόνιο από την καθαυτό ήθρογραφία, ο πρώην ήθρογράφος Θόρκιλντ Γράνλουντ κι ένας κριτικός, ο Χάραλντ Νίλσεν. Για τον πρώτο η έννοια της ήθρογραφίας έελιγχεόσε σε μία πανδανική, ένική, οχεδόν μυστικιστική φιλοσοφία εναντίον του έκπνευστος λιμενολογισμού. Ο δεύτερος έκρινε πως η εποχή ήται πολύ σοβάρη για να κάθεται η άσολήγεται με αίσθητικά ζητήματα. Η κριτική του έγινε μία δυνατή, σοφή κι άνοητοκαρδή κραυγή «Προσοχή!» κι ένας άδοξοποιητικός πολεμικός εναντίον της ήθρογραφίας και της άναρχίας. Φαυνομενικά ένας πάλαιος άναμνος άνεμομύλων, πραγματικά όμως μία πράξις που άργότερα, στα 1930, είδε τους καρπούς της σε άρμιαζών.

Στην εξέλιξι της δανικής φιλολογίας από την προπαγανδία στην τέχνη κι απ' την τέχνη στη διασκεδαστική παγκοσμιοποίηση υπήρξε ένα ρήγμα — ένα ρήγμα όμως που κατά τρόπον άλλοστο έλχε συνέπεια όχι την άναρχία αλλά την έπιδοχολογία. Όπ' είχαν μείνει για να εξασφαλισούν τη συνέπεια της ζωής των άποδεχόμενων άσπια. Κι άρχισε μία άδύνηρη πνευματική άποδοχολογία, ένα άναποδοχολογικό όλων των αξιών που η δανική φιλολογία του 20ού αιώνα είχε ως τότε οικοδομήσει. Η πρώτη έντύπωση των ποιητών μιας ουδέτερης χώρας από τον παγκόσμιο πόλεμο υπήρξε έντύπωση φρίκης — άμέσως κατό-

κριτικισμό και ίσως-ίσως ο μόνος. Η κατάρρευσις της καλλιτεχνικής «καταφάσεως της ζωής» είχε ως συνέπεια η άναψη μίας βιοθεωρίας. Η κυριώτερη κατευθύνσις της δανικής φιλολογίας απ' την άρχη του αιώνα έως τα 1925 υπήρξε ο άτομικιστικός ματεριαλισμός, τον όποιο οι ποιητές έπτά έτών μετά το 1918 και 1925 προσάπιδαν να ένοχώσουν. Αλλά δεν το κατάτρωσαν. Ο ματεριαλισμός και ο άτομικισμός είχαν χάσει τα δικαιώματά των ως άδηγητικές αξίες της ζωής. Ο άγώνας για μία βιοθεωρία έγινε άγώνας ιδέων. Μακριά από τον ουσίο προς την έκκλησις: π. χ. ο σπουδαίος κριτικός Χένρικ Κέλερ, που όπρωτο ο ρέλος στην έπο. η αυτή του εμακαρμεματός και του γκαυσιαισμού υπήρξε άνακτιστός. Ένας μόνον—και αυτός μόνον στο ύψος—δεν έφρεσε ότι αυτός έδημιούργησε το ζήτημα με το αυτόκτιστο το Ζαλντομπιντ.

Ο Ζαλντομπιντ, πλούσιος βιομήχανος από τη Μιράντα, άρνεσ σγανά τη γυναικία του και κατέβηκε στη Μαδρίτη. Έλχεμ γλυνητή την παρσημένη νύκτα μαζί κι ήμουν σε θέσι να έξωρ καλύτερα από κάθε άλλον ποίος είχε πάσει το άμείβ. Έεία από το καμπαρέ «Βίλλας Ρόζας». Έίχα ίδη την Μαρία τέλ. Κάρμεν να κάθεται στο βολάν με τη βραδινή της τουαλέττα, και ο φίλος της—τελός μεθυσμένος, με είχε προσκαλέσει να ανέβα κι' εγώ. «Δεν θα πάμε παρά έως το Λας Ρόζα να πούμε ένα ποτήρι, και ύστερήμες το αυτόκτιστο στον Ζαλντομπιντ». Κάμει τούτο έπτα. Αλλά ήγαν τον άμείβ. άμείβ από ημουν, έλχε από ημουν θάμει επί έφρασαν έως την Άββα, και ο βιομήχανος δεν είχε έξαισιδή ακόμη την Όπασον του. Απ' το όπ' ημουν αυτός μέχρι που να κατηγορηθεί ο Χόργκε-Χουάν δεν ήσαν ένα βήμα για την μαρία και την κακία του Τσικρί.

Ο Νίνο είχε κάμει πολύ καλά να μάς παρασέρη έξω. Ο Χόργκε-Χουάν δν δν τέλειωτος άσχημα στην Ιεραία αυτή. «Ηταν στα νεύρα του και ο ήμεις που κυκλοφορούσαν γι' αυτόν την παρσημένη της πρώτης ταυρομαχίας της σασόν—θα σκόταζε την έπομένη δλο ταύρους του Γκάλβεζ—τόν είχαν συνηκίσει. Θα πρέπει να προσέθεσμε την άνητή Ιστορία της Όπασον σ' όλες τις άλλες; Θυσιικά ένα ένυσομένο ύποκείμενο τόσο έντοχόμενος φανερώνεται όπος ο Χόργκε-Χουάν δεν ήμπορούσε να έξωφύλ από την άντιπαθεία του Τσικρί, του «μπαταντό». Ο έρωμίνες, τα άνδολογιστικά άλογα, τα άμμάσια, του Χόργκε-Χουάν, το σπύτι στην Καστελλάνια, προκαλούσαν τον φθόνο, αλλά κανείς άλλος έκτος από μένα δεν είχε ίδη τον λογαριασμό του στην Τράπεζα, ο όποιος έλχε κατέβη για πρώτη φορά ύπτηρα από δέκα χρόνια που ο ταυρομαχός είχε γίνει γνωστός στις πνήντα πέντετες. Αλλά δλο όφελαν να έξωρουν ότι έφρεσε δλόκληρη στρατιά κομψών νεαρών, οι όποιοι άποτελούσαν την αλήτη του.

Κατά την έπιστροφή του στις ταυρομαχίες της Μαδρίτης, ο Χόργκε-Χουάν δεν είχε τύχη. Τα ζώα που τον άνέμεναν ήσαν ταύροι του Γκάλβεζ και δε διατηρούσαν παρά ένα ήμισυ στανόμης άνδρους άλλοιους. Για έπί πλέον ο Τσικρί δν ήσαν πρόδρος στην έπιστροφή. Έινδ ταύρος λοιπόν του Γκάλβεζ στην άρένα και ο Τσικρί στη θέση του προέδρου, δεν ήσαν και έγγυθσεις με-ταξύ τους.

Κατά την έπιστροφή του στις ταυρομαχίες της Μαδρίτης, ο Χόργκε-Χουάν δεν είχε τύχη. Τα ζώα που τον άνέμεναν ήσαν ταύροι του Γκάλβεζ και δε διατηρούσαν παρά ένα ήμισυ στανόμης άνδρους άλλοιους. Για έπί πλέον ο Τσικρί δν ήσαν πρόδρος στην έπιστροφή. Έινδ ταύρος λοιπόν του Γκάλβεζ στην άρένα και ο Τσικρί στη θέση του προέδρου, δεν ήσαν και έγγυθσεις με-ταξύ τους.

ΕΑΝ ΔΕΝ ΕΧΕΤΕ

το δωδεκάτεμο

'Εγκυκλοπαιδικον Λεξικόν

ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗ

και την

'Ιστορίαν του 'Ελληνικού 'Εθνους

ΠΑΠΑΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ

άποκτιπώτέ τα το ταχύτερον

ΕΑΝ ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΚΑΝΕΝΑ ΠΟΥ ΔΕΝ ΤΑ ΕΧΕΙ

συστάτε τον να τα πάρη πριν εξαντληθούν:

ΑΡΓΟΤΕΡΑ ΘΑ ΣΑΣ ΕΥΓΝΩΜΟΝΗ

Διὰ παλαιότερα φύλλα των «Νεοελληνικών Γραμμάτων»

άποσταλτέ εις:

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗ

όπου διανέμονται και

ΤΑ ΝΕΑ ΔΩΡΑ ΜΑΣ

Ας μη μείνουμε εδω.

Μόλις προσβάσαμε να ρουφήσουμε μία μύση, και βρεθήκαμε πάλι στο δρόμο.

Γιατί να φύγουμε; διαμαρτυρήθη ο Χόργκε-Χουάν. Η Μαριζόλ δν θα βρή παρόσις άκτά.

Ένώ δν πάς να κοιμηθείς. Α' ναλαμύβαντο ένώ την Μαριζόλ. Λέγοντας αυτό ο Νίνο μάς παρέσυρε άναμνα στο πλήθος. Μόνον στη ροαία του Άλκάλδα ότου ο συνιοσμός ήσαν μεγάλοι και για μία στιγμή έχασαμε τον Χόργκε-Χουάν, ο Νίνο μόν έξήγησε:

Θέλει να μάθης γιατί έπέμεινα να βρούμε έξω; Δεν είδες λοιπόν τίποτε; Δεν έινεγνώνουν πλέον τίποτα στο ύμφο; Δεν έφρεσε ότι αυτός έδημιούργησε το ζήτημα με το αυτόκτιστο το Ζαλντομπιντ.

Ο Ζαλντομπιντ, πλούσιος βιομήχανος από τη Μιράντα, άρνεσ σγανά τη γυναικία του και κατέβηκε στη Μαδρίτη. Έλχεμ γλυνητή την παρσημένη νύκτα μαζί κι ήμουν σε θέσι να έξωρ καλύτερα από κάθε άλλον ποίος είχε πάσει το άμείβ. Έεία από το καμπαρέ «Βίλλας Ρόζας». Έίχα ίδη την Μαρία τέλ. Κάρμεν να κάθεται στο βολάν με τη βραδινή της τουαλέττα, και ο φίλος της—τελός μεθυσμένος, με είχε προσκαλέσει να ανέβα κι' εγώ. «Δεν θα πάμε παρά έως το Λας Ρόζα να πούμε ένα ποτήρι, και ύστερήμες το αυτόκτιστο στον Ζαλντομπιντ». Κάμει τούτο έπτα. Αλλά ήγαν τον άμείβ. άμείβ από ημουν, έλχε από ημουν θάμει επί έφρασαν έως την Άββα, και ο βιομήχανος δεν είχε έξαισιδή ακόμη την Όπασον του. Απ' το όπ' ημουν αυτός μέχρι που να κατηγορηθεί ο Χόργκε-Χουάν δεν ήσαν ένα βήμα για την μαρία και την κακία του Τσικρί.

Ο Νίνο είχε κάμει πολύ καλά να μάς παρασέρη έξω. Ο Χόργκε-Χουάν δν δν τέλειωτος άσχημα στην Ιεραία αυτή. «Ηταν στα νεύρα του και ο ήμεις που κυκλοφορούσαν γι' αυτόν την παρσημένη της πρώτης ταυρομαχίας της σασόν—θα σκόταζε την έπομένη δλο ταύρους του Γκάλβεζ—τόν είχαν συνηκίσει. Θα πρέπει να προσέθεσμε την άνητή Ιστορία της Όπασον σ' όλες τις άλλες; Θυσιικά ένα ένυσομένο ύποκείμενο τόσο έντοχόμενος φανερώνεται όπος ο Χόργκε-Χουάν δεν ήμπορούσε να έξωφύλ από την άντιπαθεία του Τσικρί, του «μπαταντό». Ο έρωμίνες, τα άνδολογιστικά άλογα, τα άμμάσια, του Χόργκε-Χουάν, το σπύτι στην Καστελλάνια, προκαλούσαν τον φθόνο, αλλά κανείς άλλος έκτος από μένα δεν είχε ίδη τον λογαριασμό του στην Τράπεζα, ο όποιος έλχε κατέβη για πρώτη φορά ύπτηρα από δέκα χρόνια που ο ταυρομαχός είχε γίνει γνωστός στις πνήντα πέντετες. Αλλά δλο όφελαν να έξωρουν ότι έφρεσε δλόκληρη στρατιά κομψών νεαρών, οι όποιοι άποτελούσαν την αλήτη του.

Κατά την έπιστροφή του στις ταυρομαχίες της Μαδρίτης, ο Χόργκε-Χουάν δεν είχε τύχη. Τα ζώα που τον άνέμεναν ήσαν ταύροι του Γκάλβεζ και δε διατηρούσαν παρά ένα ήμισυ στανόμης άνδρους άλλοιους. Για έπί πλέον ο Τσικρί δν ήσαν πρόδρος στην έπιστροφή. Έινδ ταύρος λοιπόν του Γκάλβεζ στην άρένα και ο Τσικρί στη θέση του προέδρου, δεν ήσαν και έγγυθσεις με-ταξύ τους.

Κατά την έπιστροφή του στις ταυρομαχίες της Μαδρίτης, ο Χόργκε-Χουάν δεν είχε τύχη. Τα ζώα που τον άνέμεναν ήσαν ταύροι του Γκάλβεζ και δε διατηρούσαν παρά ένα ήμισυ στανόμης άνδρους άλλοιους. Για έπί πλέον ο Τσικρί δν ήσαν πρόδρος στην έπιστροφή. Έινδ ταύρος λοιπόν του Γκάλβεζ στην άρένα και ο Τσικρί στη θέση του προέδρου, δεν ήσαν και έγγυθσεις με-ταξύ τους.

Κατά την έπιστροφή του στις ταυρομαχίες της Μαδρίτης, ο Χόργκε-Χουάν δεν είχε τύχη. Τα ζώα που τον άνέμεναν ήσαν ταύροι του Γκάλβεζ και δε διατηρούσαν παρά ένα ήμισυ στανόμης άνδρους άλλοιους. Για έπί πλέον ο Τσικρί δν ήσαν πρόδρος στην έπιστροφή. Έινδ ταύρος λοιπόν του Γκάλβεζ στην άρένα και ο Τσικρί στη θέση του προέδρου, δεν ήσαν και έγγυθσεις με-ταξύ τους.

Κατά την έπιστροφή του στις ταυρομαχίες της Μαδρίτης, ο Χόργκε-Χουάν δεν είχε τύχη. Τα ζώα που τον άνέμεναν ήσαν ταύροι του Γκάλβεζ και δε διατηρούσαν παρά ένα ήμισυ στανόμης άνδρους άλλοιους. Για έπί πλέον ο Τσικρί δν ήσαν πρόδρος στην έπιστροφή. Έινδ ταύρος λοιπόν του Γκάλβεζ στην άρένα και ο Τσικρί στη θέση του προέδρου, δεν ήσαν και έγγυθσεις με-ταξύ τους.

Κατά την έπιστροφή του στις ταυρομαχίες της Μαδρίτης, ο Χόργκε-Χουάν δεν είχε τύχη. Τα ζώα που τον άνέμεναν ήσαν ταύροι του Γκάλβεζ και δε διατηρούσαν παρά ένα ήμισυ στανόμης άνδρους άλλοιους. Για έπί πλέον ο Τσικρί δν ήσαν πρόδρος στην έπιστροφή. Έινδ ταύρος λοιπόν του Γκάλβεζ στην άρένα και ο Τσικρί στη θέση του προέδρου, δεν ήσαν και έγγυθσεις με-ταξύ τους.

Κατά την έπιστροφή του στις ταυρομαχίες της Μαδρίτης, ο Χόργκε-Χουάν δεν είχε τύχη. Τα ζώα που τον άνέμεναν ήσαν ταύροι του Γκάλβεζ και δε διατηρούσαν παρά ένα ήμισυ στανόμης άνδρους άλλοιους. Για έπί πλέον ο Τσικρί δν ήσαν πρόδρος στην έπιστροφή. Έινδ ταύρος λοιπόν του Γκάλβεζ στην άρένα και ο Τσικρί στη θέση του προέδρου, δεν ήσαν και έγγυθσεις με-ταξύ τους.

Κατά την έπιστροφή του στις ταυρομαχίες της Μαδρίτης, ο Χόργκε-Χουάν δεν είχε τύχη. Τα ζώα που τον άνέμεναν ήσαν ταύροι του Γκάλβεζ και δε διατηρούσαν παρά ένα ήμισυ στανόμης άνδρους άλλοιους. Για έπί πλέον ο Τσικρί δν ήσαν πρόδρος στην έπιστροφή. Έινδ ταύρος λοιπόν του Γκάλβεζ στην άρένα και ο Τσικρί στη θέση του προέδρου, δεν ήσαν και έγγυθσεις με-ταξύ τους.

Κατά την έπιστροφή του στις ταυρομαχίες της Μαδρίτης, ο Χόργκε-Χουάν δεν είχε τύχη. Τα ζώα που τον άνέμεναν ήσαν ταύροι του Γκάλβεζ και δε διατηρούσαν παρά ένα ήμισυ στανόμης άνδρους άλλοιους. Για έπί πλέον ο Τσικρί δν ήσαν πρόδρος στην έπιστροφή. Έινδ ταύρος λοιπόν του Γκάλβεζ στην άρένα και ο Τσικρί στη θέση του προέδρου, δεν ήσαν και έγγυθσεις με-ταξύ τους.

Κατά την έπιστροφή του στις ταυρομαχίες της Μαδρίτης, ο Χόργκε-Χουάν δεν είχε τύχη. Τα ζώα που τον άνέμεναν ήσαν ταύροι του Γκάλβεζ και δε διατηρούσαν παρά ένα ήμισυ στανόμης άνδρους άλλοιους. Για έπί πλέον ο Τσικρί δν ήσαν πρόδρος στην έπιστροφή. Έινδ ταύρος λοιπόν του Γκάλβεζ στην άρένα και ο Τσικρί στη θέση του προέδρου, δεν ήσαν και έγγυθσεις με-ταξύ τους.

Κατά την έπιστροφή του στις ταυρομαχίες της Μαδρίτης, ο Χόργκε-Χουάν δεν είχε τύχη. Τα ζώα που τον άνέμεναν ήσαν ταύροι του Γκάλβεζ και δε διατηρούσαν παρά ένα ήμισυ στανόμης άνδρους άλλοιους. Για έπί πλέον ο Τσικρί δν ήσαν πρόδρος στην έπιστροφή. Έινδ ταύρος λοιπόν του Γκάλβεζ στην άρένα και ο Τσικρί στη θέση του προέδρου, δεν ήσαν και έγγυθσεις με-ταξύ τους.

Κατά την έπιστροφή του στις ταυρομαχίες της Μαδρίτης, ο Χόργκε-Χουάν δεν είχε τύχη. Τα ζώα που τον άνέμεναν ήσαν ταύροι του Γκάλβεζ και δε διατηρούσαν παρά ένα ήμισυ στανόμης άνδρους άλλοιους. Για έπί πλέον ο Τσικρί δν ήσαν πρόδρος στην έπιστροφή. Έινδ ταύρος λοιπόν του Γκάλβεζ στην άρένα και ο Τσικρί στη θέση του προέδρου, δεν ήσαν και έγγυθσεις με-ταξύ τους.

Κατά την έπιστροφή του στις ταυρομαχίες της Μαδρίτης, ο Χόργκε-Χουάν δεν είχε τύχη. Τα ζώα που τον άνέμεναν ήσαν ταύροι του Γκάλβεζ και δε διατηρούσαν παρά ένα ήμισυ στανόμης άνδρους άλλοιους. Για έπί πλέον ο Τσικρί δν ήσαν πρόδρος στην έπιστροφή. Έινδ ταύρος λοιπόν του Γκάλβεζ στην άρένα και ο Τσικρί στη θέση του προέδρου, δεν ήσαν και έγγυθσεις με-ταξύ τους.

Κατά την έπιστροφή του στις ταυρομαχίες της Μαδρίτης, ο Χόργκε-Χουάν δεν είχε τύχη. Τα ζώα που τον άνέμεναν ήσαν ταύροι του Γκάλβεζ και δε διατηρούσαν παρά ένα ήμισυ στανόμης άνδρους άλλοιους. Για έπί πλέον ο Τσικρί δν ήσαν πρόδρος στην έπιστροφή. Έινδ ταύρος λοιπόν του Γκάλβεζ στην άρένα και ο Τσικρί στη θέση του προέδρου, δεν ήσαν και έγγυθσεις με-ταξύ τους.

Κατά την έπιστροφή του στις ταυρομαχίες της Μαδρίτης, ο Χόργκε-Χουάν δεν είχε τύχη. Τα ζώα που τον άνέμεναν ήσαν ταύροι του Γκάλβεζ και δε διατηρούσαν παρά ένα ήμισυ στανόμης άνδρους άλλοιους. Για έπί πλέον ο Τσικρί δν ήσαν πρόδρος στην έπιστροφή. Έινδ ταύρος λοιπόν του Γκάλβεζ στην άρένα και ο Τσικρί στη θέση του προέδρου, δεν ήσαν και έγγυθσεις με-ταξύ τους.

Κατά την έπιστροφή του στις ταυρομαχίες της Μαδρίτης, ο Χόργκε-Χουάν δεν είχε τύχη. Τα ζώα που τον άνέμεναν ήσαν ταύροι του Γκάλβεζ και δε διατηρούσαν παρά ένα ήμισυ στανόμης άνδρους άλλοιους. Για έπί πλέον ο Τσικρί δν ήσαν πρόδρος στην έπιστροφή. Έινδ ταύρος λοιπόν του Γκάλβεζ στην άρένα και ο Τσικρί στη θέση του προέδρου, δεν ήσαν και έγγυθσεις με-ταξύ τους.

Κατά την έπιστροφή του στις ταυρομαχίες της Μαδρίτης, ο Χόργκε-Χουάν δεν είχε τύχη. Τα ζώα που τον άνέμεναν ήσαν ταύροι του Γκάλβεζ και δε διατηρούσαν παρά ένα ήμισυ στανόμης άνδρους άλλοιους. Για έπί πλέον ο Τσικρί δν ήσαν πρόδρος στην έπιστροφή. Έινδ ταύρος λοιπόν του Γκά

ΧΡΙΣΤΙΑΝ ΓΚΟΥΝΤΜΟΥΝΔΣΟΝ

ΠΡΩΤΗ ΑΝΟΙΞΗ

Μετάφρασις ΘΕΜ. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗ

(Συνέχεια από το προηγούμενο).

ταν να τελειώσει το φαί του και να του δώσει πάλι στα πόδια. Ο "Αρβιντ έφευγε έπί" το μαγαζί προτού κλείσει και σπάνια τύχαινε να φάνε μαζί.

Τά βράδια, αν δεν είχε γυναίκα σπίτι του, ο "Αρβιντ έβγαίνει σχεδόν πάντα έξω. Τότε ο Κίντ έμενε στην κάμαρα μόνος του. Φίλο δεν είχε κανένα και ήταν πάντα μοναχός. Ο Κάρλος όμως δεν του φαινόταν ατελείωτος. "Έβαλε γραμμόφωνο, διάβαζε ή καθόταν κοντά στο παράθυρο κι' όνειροπολούσε. Μέσα-μέσα έγραφε και κάτι-στίχους και τα παρόμοια. Καλοπερνούσε αυτά τα ώρες, ήσυχα βράδια του καλοκαιριού—κουρασμένος και γεμάτος από το νέο του επάγγελμα. Το μέλλον φαινόταν μπροστά του φωτεινό και μεστό υποσχέσεις—ή ζωή μ' όλα τα όρατα δώρα της και τις περιπέτειές της! Τώρα πειρά ήθελε να μείνει στον τόπο αυτό, να δημιουργήσει μια κοινωνική θέσι και να παντρευτεί. "Εμπορας ήθελε να γίνει. "Αλλοτε είχε όνειρευτεί κάποια φορά να γίνει ποιητής, ένας φημισμένος άνδρας που όλος ο κόσμος θα τον ήξερε! Είχε κάνει στίχους και μικρά πεζά, πριν καλά-καλά μάθει να γράφει τ' όνομά του! "Από δυο χρόνια τώρα άρχισε να στέλνει έργα του σ' έφημερίδες και περιοδικά, απάντησι όμως ποτέ δεν πήρε. Δεν άξιζαν ούτε τόσο λοιπόν; "Εξάλλου είχε γνωρίσει στην πρωτεύουσα μερικούς ποιητάδες, άνδρες πους μετρήδες και φτωχοί. "Η γνώριμά τους αυτή τον αποθάρρυνε. "Ετσι δεν ήθελε αυτός να ζήσει, ή ζωή του έπρεπε ν' είναι πλούσια κι' όμορφη. "Από πείνα και φτώχεια και παρόμοιες αθλιότητες είχε άρκετά δοκιμάσει. Και λοιπόν πήγε στην έμπορική σχολή.

Κοντολογής, τις πρώτες αυτές επαγγελματικές του βδομάδες ήταν ευτυχισμένος. Βέβαια είχε βρεί πολλές δυσκολίες, μεταξύ των άλλων οι νεαροί ψαράδες δεν του φέρνονταν και τόσο φιλικά. "Ετσι του συνέβαινε πάντα, οι συνομήλικοί του δεν τον συμπαθούσαν πολύ, για τ'όν ένα λόγο ή για τόν άλλο. "Όσοι φίλους είχε άχρηστη, όλοι ήταν νεώτεροί του ή μεγαλύτεροι. "Αλλά όλες αυτές τις δυσκολίες κατώρθωσε να τις νικήσει και να γίνει άξιος δουλειάς. "Η δουλειά του μαγαζιού ήταν τόσο, ώστε μπορούσε μόνος του να τη βγάνει πέρα. Ο "Αρβιντ είχε βρεί τα ήμεράνα του. Κρατούσε βέβαια τα βιβλία, αλλά αυτό δεν ήταν και σπουδαία δουλειά, γιατί τά βερσεδιά ήταν λίγα.

Οι σχέσεις των δύο νέων ήταν καλές. "Εκεί κλότο στο Νότο είχαν γίνει βέβαια φίλοι κι' ο "Αρβιντ συμπαθούσε αυτό το παράξενο, όμως καλόκαρδο και πρόθυμο παιδί. Τώρα όμως ήταν προσηλωμένος και βέβαια έπρεπε να κρατάει κάποια πόζα. Γι' αυτό δέ μιλούσε πειά με τόν Κίντε τόσο έμπιστευτικά όσο πρώτα, τουλάχιστον όταν ήταν ξεμυθιστός. Αυτό τώβρισκε άναγκαίο για ιην πειθαρχία. Κατά τ' άλλα έφέρονταν πάντα φιλικά κι' έπαινούσε το βοηθό του όσο του άξιζε.

"Αλλωστε πολύ λίγο έπηγαναν μαζί. Ο "Αρβιντ είχε τóσους φίλους και φίλες. Ο Κίντε δεν είχε κανένα και καμμία. Κι' όταν ή δουλειά άρχισε να του γίνεται συνήθεια και ελ-

χε πειά ξεπεράσει όλες τις δυσκολίες, έύπνησε πάλι ή νοσταλγία μέσα του. "Η μοναξιά κατατούσε άβάσταχτη.

III

"Ήταν μία από τις γλυκειές μέρες τέλη "Ιουλίου. Ο ούρανός σκεπασμένος μ' έλαφρά, γκριζά σύννεφα κι' έξω έπί" το φιδόρ ή θάλασσα τρικυμισμένη. "Αλλά άνάμεσα στα βουνά ήταν τέτοια γαλήνη που οι άποβάθρες κι' οι βαρκούλες καθρεπτιζόταν στο νερό.

Ο Κίντε κατέβηκε κατά τις όχτώμιση κι' άνοιξε το μαγαζί. "Επειτα κάθισε στα σκαλοπάτια του κι' άπολάβαινε την καλοκαιρία. Κανείς χριστιανός δεν έρχόταν να ψωνίση τόσο πρώτ. Οι ψαρόβαρκες δεν είχαν βγή τη νύχτα για ψάρεμα κι' οι ψαράδες κοιμόντουσαν άκόμα. Ψυχρή δέ φαινόταν πουθενά, έξω από κάτι γέρους που σεργιανίζαν κάτω στην άκρογιαλιά ή πέρα στην άποβάθρα. Και τά στεγνατήρια ήταν έρημα: άέρας δέ φυσούσε, ήλιος δεν ήταν και λοιπόν δεν υπήρχε λόγος ν' άπλώσουν το ψάρι για στέγνωμα.

"Ήσυχια και ζεστά ήταν στη μικρή, άπλόχωρη πολιτεία: ντάλα καλοκαιρι, ύγρο και βαρύ άπ' τόν καρπό. Ο Κίντε έπρεσε δέ γλυκειά νάρκη, ή καρδιά του ήταν γεμάτη χαρά: αίσθανόταν πως εκείνη τη μέρα κάτι θα συνέβαινε! "Απ' τη στιγμή που έύπνησε ήταν βέβαιος γι' αυτό. "Εκείνο το πρωί ήταν διαφορετικό άπό τ' άλλα. Στόν άέρα γύρω του υπήρχε κάποια μητρική γλύκα και τ' όφως ήταν τόσο άπαλό. Είχε άνάγκη να κοιμηθί κι' όμως κάθε νεύρου του ήταν έύπνιο. "ΕΤό φθινόπωρο θα γίνω δεκαοχτώ χρονών! "Η σκέψι αυτή του κατέβηκε και μεγάλωσε τη χαρά του. "Αμέσως έπειτα θυμήθηκε την κουταμάρα που είχε πη χτές το βράδυ ο "Αρβιντ: ότι τόσο νέα παιδιά δεν έπιτρέπεται να νταραβρίζονται με γυναίκες, γιατί καταστρέφουν την υγεία τους! Πώς μπόρεσε ο "Αρβιντ να πη τέτοια κουταμάρα! Σάμπως ο Κίντε νάταν "κανένας χαζός και να παίρνει από τέτοιες κουβέντες. Χτές βράδυ είχε λιγάκι πειραχτή, αλλά τώρα γελούσε.

Πέρα στο φιδόρ τρεμοσάλευε ένα παιχνιδίσμα φωτός, τόσο ζωντανό, τόσο χαρούμενο και μαζί μελαγχολικό, όπως άστράφτουν και λαμποκοπούν ένός νέου κοριτσιού τά μάτια. "Η θάλασσα ήταν δλδία και γυαλιστερή, όμως όχι βοεαία γαλήνεμένη κι' ο τρυφερός τόνος του νερού πούσπαγε στα χαλίκια της άκρογιαλιάς ήταν ξεθυμασμένος άλλά σκονισμένος και κίτρινος μπροστά στη σκάλα. Λιγάκι πειά άριστερά ήταν οι άποθήκες του "Αρβιντ κάτω στ' άκρογιαλιά και κει κοντά άραγμένη ή μοναδική βαρκούλα του μαγαζιού. Λίγα μέτρα χώριζαν τη θάλασσα άπ' το δρόμο. "Όλη ή άκρογιαλιά μοσκοβολούσε φύκια και φρέσκη άρμύρα και παστού ήταν ένα κέφι άγουροεμπνημένης αύγης. "Στ' άχρόλευκο φός που τρυπούσε τά καλοκαιρινά συννεφάκια υπήρχε γαλήνη και γλύκα. Στην άλλη όχθη του φιδόρ τ' άγρια γκρεμώδη βουνά έπεφταν άπίστομα μέσ' του νερού τόν καθρέφτη.

Ναι, σήμερα γελούσε, γιατί σήμερα ο κόσμος ήταν άλλοιωτικός άπ' το χτεσινό. Ο "Αρβιντ όστόσο μπορούσε να είναι ήσυχος, αυτός ποτέ του δέ θα κίτταζε να πάρη τά δικά του κορίτσια. Αυτός δεν ήθελε να ζή σαν τόν "Αρβιντ, δεν του άρεσε τέτοια ζωή. Αυτός ήθελε κάτι άλλο, κάτι έντελώς έξαίσιο—τό καλύτερο που υπήρχε σ' αυτή τη γή: ήθελε ν' άγαπήση και ν' άγαπήση... μία μόνον!

"Η πρώτη που πήγε να ψωνίση εκείνο το πρωί στο μαζάκι ήταν ή Λούλα Λούντβικς.

Κάθονταν έκόμα στα σκαλοπάτια και την είδε από μακριά νάρχεται. "Ήταν κακοντυμένη όπως πάντα, αλλά σήμερα φορούσε καινούργια κόκκινα παπούτσια. Τό λιτό φορεματάκι της με τις πίκες της έρχονταν στενά και κοντό, οι κάλτσες έφταναν μόνον ως τό μισό γόνα. "Φταχτόπραμα, σκέφτηκε, κρίμα σέ σένα! "Ήταν κόρη του πλούσιου κι' όνομα, στού τρατολόγου Γιόν Λούντβικς, την έπαιρναν όμως για λιγάκι τσα-

λαφή. Στη φαμελιά της δεν την πολυλογιάριζαν. Οι άνδρωποι είχαν κι' άλλα πολλά παιδιά, που όλα ήταν γερά κι' έξυπνα. Μπορεί και να ντρέπονταν λιγάκι γι' αυτό τό κορίτσι. Την έβαναν να δουλεύει στο σπίτι και να βοηθάει την υπηρέτρια, ενώ οι άλλες άδερφές πηγαιναν χειροπιασμένες σεργιάνι κάτω στην προκουαία. Γι' αυτό ήταν ήλιοκαμμένες και γερές, ή μικρή Λούλα όμως τριγυρίζε άχρη και κάπως ντροπισμένη και κίτταζε τούς ανθρώπους με τά θλιμμένα σκούρα μάτια της σαν κλεφτά. Κατά τ' άλλα ήταν καλοδεμένη και πολύ γυναικά. Οι ξένοι τη βρίσκαν όμορφη. "Απ' τούς ντόπιους όμως κανένας δέ τώζε προσέξει, έξω έπί" τόν Κίντε. "Αγός, που ήταν κι' ο ίδιος ξένος κι' άφιλος εκεί, αίσθανόταν πως τόν τραβούσε ή άχρη σταχτοπούτα Λούλα.

"Η Λούλα ήταν δεκάξη χρονών, αλλά φαινόταν μεγαλύτερη. Δυό φορές τη βδομάδα συνήθιζε να πηγαινη στο μαγαζί του "Αρβιντ και να ψωνίση διάφορα μικροπράγματα. Πρωί πρωί βρισκόταν πάντα στο δρόμο και ποτέ δεν είχε άπάνω της λεφτά. Πολλές κουβέντες δεν έλεγαν μεταξύ τους, όμως οι πρώτες ώρες, όταν στεκόταν μπροστά στον πάγκο του μαγαζιού, είχαν μία κάποια όμορφια. Τό κορίτσι αυτό ήταν τόσο παράξενο, τόσο ζωντανό και πάντα σά ντροπισμένη.

Σήμερα ήθελε ν' άγοράση μισό πηχυ μεταξωτή κορδέλλα πράσινη. "Ο Θεός ξέρει τί τη θέλει—σκέφτηκε ο Κίντε— και γέλασε άθελά. "Εκείνη σίγουρα θα τόν είδε, τόν κίτταγε τόσο δύσπιστα κάτω άπ' τά πλούσια μαλλιά που σκεπάζαν σχεδόν τό μέτωπο και τά μάτια. Τό πρόσωπό της ήταν μακρουλό με μικρή ίσα μύτη και μεστό, σφιχτό στόμα. Τά χείλη άχνά κόκκινα με άραία καμπύλη, τά μάγουλα άχρά και χωρίς πειά τό παιδικτικό πάχος της ηλικίας της.

Τά χαρακτηριστικά της ήταν χαρακτηριστικά γυναικάς, αλλά στο πρόσωπό της και σ' όλη την κορμοστασιά υπήρχε κάποια κούρασι και κάποια θλίψη, που μαρτυρούσε όλοφάνερα πως ήταν ένα παραμελημένο παιδί.

Με τά δάχτυλά της πασπάτευε άκατάπαυστα τις κορδέλλες και όλο συνάλλαζε τά πόδια της, πατώντας ποτέ στο ένα και ποτέ στο άλλο, σά να κρύωνε. "Εδινε την έντύπωσι έρημου πουλιού ή σκυλιού—έτσι σκέφτηκε ο Κίντε— και τού έρχόταν να γελάση μαζί της και να τη φιλήη τίποτε για να την κάνει λίγο να χαρή. "Όστόσο μέσα του κρυφάκιζε κάτι σαν έχτρα: ο σαρκικός πόθος, που όμως αυτός προσπαθούσε πάντα να τόν πνίξη. "Ερριχνε κλέφτικες ματιές στα κάτω σπαρα, τρυφερά μέρη της. Οι όμοι ήταν στενοί, αλλά τό στήθος στοργυλό και ώριμο κάτω άπ' τό σφιχτό φουστάνι. Για μία στιγμή τη φαντάστηκε μπροστά του στο μισοσκόταδο του γραφείου—οι δύο τους μόνχοι κάποια σγαλήνη βροδιά!—θαμπή φαντασία άπό κάτι κακό και μαζί άραίο. Γύρισε άμέ-

ΜΙΝΩ Κ. ΓΕΡΑΚΑΡΗ.—Πρεϊσταμένον της "Υπηρεσίας συνταξιοδότησης της "Αγροτικής Τραπεζής: "Οι γεωργικοί συνταξιοδοτικοί της "Ελλάδος και ή έσπεία της "Αγροτικής Τραπεζής". σ. 80ν σελ. 81 Δο. 35.

"Ο συγγραφέας, κάτοχος όσον όλίγοι εις τόν τόπον μας τού θέματος τό δέ ποιόν πραγματεύεται, φέρει εις δημοσιότητα πληροφορίας στατιστικάς, σκέψεις και κρίσεις επί της καθόλου πορείας της γεωργικής συνταξιοδοτικής κινήσεως με σπανία άνωβολογία και σαφήνεια. "Επίσης προδιαγράφει την άπολοιοτήεάν εις τό μέλλον πολιτική διά την έξυπνότητην τού συνταξιοδοτικού ιδανικού.

Είς την πενιχράν παρ' ήμιν βιβλιογραφίαν περί τών γεωργικών συνταξιοδοτικών ήδη αξιολόγων έπιστημονικών έργων φέρων την σφραγίδα έγκυρότητος και αίσθησεως, χρησιμώτατον δ' ου μόνον εις τούς ειδικούς, αλλά και εις πάντα γενικώτερα ενδιαφερόμενον διά την παρ' ήμιν κοινωνικήν και οικονομικήν εξέλιξιν.

σας τό πρόσωπό του, κατακόκκινο, τά χέρια του έτρεμαν κι' άρχισε τάχα να συγυρίξη κάποιο ράφι. "Επειτα άρπαξε άποφασιστικά ένα βάζο με καραμέλλες και τις πρόσφερε.

—Δικές μου είνε, έξήγησε, αλλά δέ μου γουστάρουν σχεδόν ποτέ, καταλαβαίνεις λοιπόν...

—Ευχαριστώ, αϊ; είπε κείνη σιγά, αλλά δίσταζε πάλι.

—"Όχι, όχι, καλύτερα να σου δώσω ένα γεμάτο χωνί, είπε αυτός. Και σκέφτηκε: αν ήθελε επιτέλους να μιλήση λιγάκι περισσότερο! "Η φωνή του ήταν ό,τι καλύτερο υπήρχε σ' αυτό τό κορίτσι, τόσο σιωπηλό και κλειστό.

Τούδωσε μ' ευγνωμοσύνη τό χέρι της και τόν κίτταξε μία στιγμή στο πρόσωπο ντροπαλό. Τότε τόν συνεπήρε πάλι ή όρεξι να γελάση μαζί της, αλλά κρατήθηκε σοβαρός και βαρύς: ποτέ του δεν είχε δη ένα τόσο άστείο κι' άνυπερόπιο στο πλάσμα. "Μπορεί να την άγαπήσω κάποτε;» ρωτήθηκε μέσα του κι' άμέσως έξέχασε την πρώτη κακή του σκέψη. "Επειτα πήγε κι' έκατσε πάλι στο σκαλοπάτι και την κίτταξε πούφευγε. Στη φωνή της υπάρχε πάντα κάποια θλίψη, είναι σάμπως να παρακαλή για βοήθεια. Βάδιζε ίσα πέρα στο δρόμο με τά χέρια κολλημένα άπάνω της, τό κεφάλι σκυμμένο. Κι' άκόμα εκείνο τό παράξενο περπάτημα! "Ήταν άνείπωτα γλυκεία και τόσο άστεία! Ο Κίντε αίστάνθηκε τόν πόθο να γίνη πραγματικά καλός μαζί της και να την προστατέψη έναντίον τών πάντων!

Λίγο έπειτα την είχε έντελώς λησμονήσει. Είχε γίνει ένα με τό γλυκό, κάπως άπίθανο πρωί. Συλλογίστηκε την άγάπη: ό! γλήγορα δάρχονταν να τόν βρή. "Ήταν τόσο μόνος και ή νοσταλγούσε τόσο πολύ. Ποτέ δεν τόν είχε φιλήσει μία γυναίκα. "Αλλά σύντομα θάβρισκε τη μιά, ποτέ ήταν γι' αυτόν προορισμένη. Τι όραία που θα προούσαν μαζί! "Η ζωή τους θα γίνονταν ένα ούρανο τόσο, άγνόωτο άπό τά πάντα, άραιότερη άπό τά πάντα...

"Ήταν ποιητής κι' όνειροπόλος μ' όλη την κάποια του αέδαα στην πρακτική δουλειά. "Η ζωή είχε παίξει άσχημα μαζί του. Οι πόθοι του έμεναν πάντα όνειρα κι' αυτός ήταν σά να ζούσε σ' έναν κόσμο φανταστικό, τόσο άγνό και άραίο κι' αίσθηματικό που δεν ταίριαζε με την άληθινή ζωή της κάθε μέρας. Στο νου του έφλόγιζε μία καθαρή κι' άσάλευτη επιθυμία: να προσκόψη και να πάρη μέρος στ' άγαθά της ζωής. "Αλλά τό ευγενικό χάρισμα της φαντασίας έμποδίζε τις επιδιώξεις του. "Ήξερε τί ήθελε, αλλά οι στόχοι του ήταν σκόρπιοι. Την άγάπη την είχε χάσει σέ δύο: τή μιά την έλεγε γνήνη, την άλλη ούρανια άγάπη—και δύσκολο ήταν να αμείνουν αυτές οι δύο μέσα στο άνείρο του γιά την ευτυχία. "Αλλά ο Κίντε ήταν άκόμα παιδί και σ' όλη τη φτώχεια του έτρέφε μέσα στην ψυχή του φαντατικά μιά φωτεινή, υπεργήνη νοσταλγία. Αυτή τόν προστάτευε άπό πολλά κακά που τόν πολιορκούσαν, έκανε όμως τη μοναξιά του μεγαλύτερη.

Τό άπόμεμα πλάκωσε στο μαγαζί πολύ νταραβέρι. Τις μέρες που δέ ψαρόβαρκες δεν έβγαιναν γιά δουλειά ήταν μεγάλο βασανό γιά τόν Κίντε. Οι άνεργοί ψαράδες γεμίζαν τό μαγαζί, χάζευαν πέρα-δωδε, καπνίζαν, κουβεντιάζαν κι' έκαναν τρώμερό σαμαντά, γιά ν' άγοράσουν όμως δεν άγόραζαν σχεδόν ποτέ τίποτε. "Όστόσο ήθελαν να τά βλέπουν όλα και να μαθαίνουν τις τιμές. "Αστέιδονταν μαζί του και τόν έσκαγαν. Τό χειρότερο όμως ήταν πως έπρεπε ν' άκούη τις χοντροκούβεντες των και τις βρισιές των. Τού φαινόταν πως κι' ο ίδιος μπορούσε να λερωθί άπ' αυτές.

Δεν είχε κανένα φίλο άπ' τούς νέους. Στην άρχή ήρθαν δυό-τρεις και τού προσέφεραν τη φιλία και την προστασία τους, ήθελαν όμως κοινό κι' άλλα μικροπράγματα γιά άνταμοιβή. Τόν πληροφορούσαν πως οι βοηθοί των άλλων μαγαζιών έτσι έκαναν: πρέπει κανείς νάχη κάποιον που να παίρνη τό μέρος του, δ-ταν ο ίδιος είναι πολύ ντελικάτος και δεν είναι άξιος γιά καυγά. Ο

Κίντε όμως αυτός άπόδιδωξε όλους. "Ήταν μαθημένος να τά βγάλη πέρα μόνος του στη ζωή και θά τά βγάζε και τώρα πέρα. "Ετσι είναι πάντα όταν έρχεται κανείς σέ καινούργιον τόπο. Χρειάζεται να περάση καιρός όσο να συνήθισουν οι ντόπιοι τόν ξένο και να τόν άφήσουν ήσυχο. "Υπομονή έπρεπε μόνον να κάνει, να μην παραστρατήση σέ τίποτε κι' όλα θα διορθώνονταν έπειτα με τόν καιρό. Τώζερε αυτό άπό πείρα.

Πολλές φορές τά πράγματα τού ρχόνταν άναπόδα. Οι ψαράδες δεν τόν παραχώνευαν: στα δικά τους μάτια ο Κίντε ήταν ένας περήφανος και προσποιημένος κι' πέλιος άντρας. Μερικοί νέοι τού φερνόνταν κάποτε πολύ προκλητικά. Στέκονταν και λιχούδευαν άναφανδόν μπροστά στο κέικ και τις καραμέλλες. Μόλις έκανε να τούς βάνη στη θέση τους αυτοί άγρίευαν και καίμια φορά τόν φοβέριζαν να τόν δείρουν. "Όμως δεν παραπονεθήκε ποτέ στον "Αρβιντ γι' αυτούς. Οι καυγάδες έυπνούσαν κάτι σκληρό και πεισματάρικο στο χαρακτήρα του. "Έβανε με τό νου του να τούς κανονίσουν.

"Όταν επιτέλους άδειασε τό μαγαζί, ο Κίντε ήταν κουρασμένος κι' άποκαμωμένος. Οι πελάτες είχαν τήν κακή συνήθεια να κάνουν τά ψώνια τους την τελευταία στιγμή κι' έτσι κατανούσε να πάη ή ώρα όχτώμιση, γιά να μπορέση να κλείση την πόρτα.

Τούκανε καλό που βγήκε έξω. Πήρε τό δρόμο σιγά-σιγά, ό φρέσκος, ύγρος άέρας τούβροδού έδρόσιζε τό κεφάλι του. "Η κούραση τού πέρασε λίγο και τό κορίτσι κάπως έαλαφρώσε. "Η πολιτεία ήταν τώρα στο πόδι. Πληθος νέου σεργιανίζαν στο δρόμο κι' όλες οι έξέδρες είχαν μεγάλη κίνηση. "Από παντού άκούγονταν βιολιά και φουσαρμόνικες και κάπου τραγουδούσε μια κοπέλα ένα θαλασσινό τραγούδι με ψηλή και φάτσα φωνή. Γέλια και τραγουδία άνηχοΰσαν άπάνω άπ' τό γαλήνεμένο φιδόρ, έσπαζαν στους βράχους της άντικρυνής όχθης και έξαναυρουόσαν σέ βραχνός άντίλαλος. Μελισσολόι άπό παιδιά έπαίζαν και γαλούσαν κόσμο στις πλαγιές. "Η λόφοι άνέβαιναν κομμάτι άπότομα άπ' την άκρογιαλιά, τά σπίτια ήταν σκορπισμένα στην τύχη, μέσα-μέσα είχαν μικρούς λαχανόκηπους μεντωμένους με ξερολιθίες. Τά πάντα ήταν άκατάστατα, αλλά ευχάριστα κι' άνετα κι' άπάνω άπ' όλα μία διάθεση σπιτιού κι' ευεξίας. "Η μυρουδιά έπί κομμένα ρείκια σκέπαζε την άλμυρή πνοή της θάλασσας τώρα που έβραζε τό βραδυνό φαί σ' ό-λα τά τζάκια. "Ο καπνός βγήκανε δλδισος άπάνω άπ' τις σκεπές κι' άραίωνε μέσ' στον άέρα όσόντου χα-νόνταν στο βαθυγάλαζο σάβαμο του βραδυού. "Ο ούρανός ήταν συννεφιασμένος και βαρύς. Φαινόταν πως θά βρέξη.

ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: "Η συνέχεια.

ΜΑΡΚΟΥ ΓΕΡΙΜΩΚΟΥ
ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ

Δραχ. 50

Βιβλ. "Ελευθερουδάκη"

ΣΤΗ ΜΟΝΑΞΙ

"Όλα σάν και πρώτα είναι και

(στη μοναξιά)

Και τού κάκου! τυραγνίεμαι

(συλλογιέμαι, αναρωτιέμαι

και, τη νύχτ' ανάβοντας τό λύ-

(χνο, ψάχνω, γιά να βρίσκω

κάθε μαύρης σκέψης μου τόν

(ίσκιο,

και να δείχνω,

πώς ο πόνος μου τη μοίρα-

δέ θα τη μαλάνει!

("Από τά ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ

ΠΟΝΟΥ

'Ιατρού ΙΩ. Κ. ΛΑΜΕΡΑ

ΧΗΜΙΚΑΙ ΠΟΛΕΜΙΚΑΙ ΟΥΣΙΑΙ

Μελέτη έπαινεθείσα κατά τόν συμβουλευίδειον Ιατρικών άγωνα 1934

Δρχ. 75

Βιβλ. "Ελευθερουδάκη